

Refakat iznine dair raporda neler yazılmalı?

1- Devlet memurlarına verilecek refakat izninde "dönem" ibaresinden ne anlaşılması gerekir?

Devlet memurlarına verilecek refakat iznine 657 sayılı Kanununun 105 inci maddesinde yer verilmiştir. Bu maddede; "...memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hallerinde, bu hallerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerekliğinde bu süre bir katına kadar uzatılır." hükmüne yer verilmiştir. Görüleceği üzere, Kanun metninde dönem ibaresi geçmemektedir. Ancak, dönem ibaresi Yönetmelikte geçmektedir.

Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında yer verilen "**aynı kişiyle ilgili olarak aynı dönemde birden fazla memur refakat izni kullanamaz**" hükmünde geçen "**dönem**" ifadesinden Devlet memurunun kullandığı refakat izni sürenin başlangıç ve bitiş tarihleri arasında kalan dönemin anlaşılması gerekmekte olup, söz konusu dönemde aynı kişi ile ilgili olarak başka bir Devlet memurunun refakat izni kullanması mümkün değildir.

Yine bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrasında yer verilen "Aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak verilecek refakat izninin toplam süresi altı ayı geçemez." hükmünde geçen altı aylık sürenin ise "yılda altı ay" olarak düşünülmemesi gerekmekte olup, söz konusu sürenin "memuriyet süresi boyunca altı ay" olarak anlaşılması gerekmektedir.

2- Refakat izninin haftada iki gün ya da ayda altı gün gibi parça parça kullanılması mümkün müdür?

Devlet memurlarına 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrasına göre refakat izninin üç aya kadar verileceği, gerekli görülmesi halinde üç aylık sürenin aynı koşullarda bir katına kadar uzatılması mümkün olup, söz konusu iznin haftada bir gün veya ayda dört gün gibi parça parça kullanılmasına ilişkin madde metninden bir hükmün çıkarılması mümkün değildir.

3- Refakat izni verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda bulunması gereken hususlar nedir, refakat izninin başlangıç tarihi nasıl belirlenir?

Devlet memuruna 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 105 inci maddesinin son fıkrası uyarınca verilen refakat izninin başlangıç tarihinin sağlık kurulu tarafından verilen raporun tarihinin esas alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

Yönetmeliğin 10 uncu maddesine göre, refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda; refakati gerektiren tıbbi sebepler, refakat edilmediği takdirde hayati tehlike bulunup bulunmadığı, sürekli ve yakın bakım gerekip gerekmediği, üç ayı geçmeyecek şekilde refakat süresi ve varsa refakatçinin sahip olması gereken özel niteliklerin yer alması gerekmekte olup, bahsi geçen hususlardan birini içermeyen sağlık kurulu raporuna istinaden Devlet memuruna refakat izni verilemez.

4- Refakat iznine esas teşkil eden sağlık kurulu raporunun yurt dışından alınması durumunda yapılacak işlem nedir?

Yurt dışından alınan raporun o ülke mevzuatına uygun olup olmadığı ile ilgili ülke mevzuatında hastalık durumunda sağlık kurulu raporu tanzim edilip edilmediği hususlarında dış temsilciliğin onayının alınması gerekmektedir.

5- Refakat iznine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda refakatçinin ad ve soyadının bulunması gerekir mi?

Refakat iznine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda yer alan ifadelerin memurun hastaya bakmakla yükümlü olup olmadığına göre farklılık göstermez. Yukarıda da belirtildiği üzere refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda "refakat edilmediği takdirde hayati tehlike bulunduğu" ve "sürekli ve yakın bakım gerektirdiği" ifadelerinin her ikisinin de yer alması zorunlu olup, refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda refakatçinin adının ve soyadının yazılmasına gerek yoktur.

6- Refakat izni memura genel olarak hangi hakları sağlar?

Refakat izninin genel olarak memura sağladığı hakları toplu olarak şu şekilde sıralayabiliriz;

* Refakat izni; ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerin tedavi amacıyla hastahaneye götürülmesi için izin verilmesi hususunu içermez.

- * Refakat izni verilen personele harcırah ve yolluk verilmesi mümkün değildir.
- * Refakat izninin kişinin tedavisinin evde veya hastanede olması önemli değildir.
- * Refakat izninin verilmesine sebep olan kişinin memuriyet mahalli içinde veya dışında olmasının önemi yoktur.
- * Refakat izni verilen Devlet memurunun izin süresinin sonunda görevine başlaması gerekmekte olup, kendisine ayrıca bir yol süresinin verilmesi mümkün değildir.
- * Refakat izninin sağlık kurulu raporuna dayalı olması ve raporda, Kanunda ve Yönetmelikte öngörülen hususların yer alması gerekmekte olup, bu nitelikte olmayan sağlık kurulu raporlarına dayalı olarak refakat izni verilemez.
- * Refakat izni verilen memurun izin sebebinin son bulması halinde derhal görevine dönmesi gerekir.
- * Refakat izninin memurun talebine bağlı olması sebebiyle azami sürelerden daha az verilebilmesi mümkündür.
- * Azami süre kadar (altı ay) refakat izni kullanan memura aynı hastalığa bağlı olarak yeniden refakat izni verilemez.
- * Azami süre kadar (altı ay) refakat izni kullanan memura farklı hastalığa bağlı olarak mevzuatta yer alan diğer şartların yerine getirilmesi halinde yeniden refakat izni verilebilir.
- * Bir kişi için azami süre kadar refakat izni kullanan Devlet memuruna diğer bir kişi için de yukarıda aranan şartların taşınması halinde refakat izni verilmesi mümkündür.

7- Tek hekim raporuna istinaden refakat izni verilebilir mi?

657 sayılı Kanun'un 105'inci maddesinin son fıkrasında belirtilen haller dışında birinci derece yakınlarının sağlık hizmeti sunucularında gördükleri tedavileri sırasında devlet memurunun söz konusu kişilere refakat etmesi halinde izin verileceğine dair herhangi bir hükmün 657 sayılı Kanun'da bulunmaması sebebiyle, bahsi geçen durumda memura hekim raporuna istinaden refakat sebebiyle izin verilmesi mümkün değildir. Madde metninde açıkça sağlık kurulu raporuyla belgelendirilme şartı olduğu görülecektir.

8- Bakıcı yardımından faydalanan yakını için memura refakat izni verilebilir mi?

657 sayılı Kanun'un 105'inci maddesine göre; devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hallerinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi durumunda aylık ve özlük hakları korunarak üç aya kadar izin verilmesi gerekmekte ayrıca bu süre bir katına kadar uzatılmaktadır.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu gereği bakım hizmeti ve bakım ücretinden yararlanan kişinin refakat ihtiyacı karşılanması sebebiyle bu durumdakilerin memur olan yakınlarının refakat izninden yararlandırılması mümkün değildir.

Madde metninde böyle bir kısıtlama olmasa da Devlet Personel Başkanlığı'nın vermiş olduğu görüş bu yöndedir. Bize göre bu görüş dar kapsamlı ve kısıtlayıcı bir görüştür. Çünkü, bakıcının fonksiyonu ile birinci derece yakının ifa edeceği fonksiyon oldukça farklıdır.

9- Refakat izni süresinin uzatılması için sağlık kurulu raporunun yenilenmesi gerekir mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 105'inci maddesine göre 3 aya kadar verilen refakat izninin gerekli görülmesi halinde aynı koşullarda bir katına kadar uzatılması sebebiyle, refakat izni süresinin uzatılması için sağlık kurulu raporunun yenilenmesi gerekmektedir.

10- Devlet memuruna, engelli yakını için refakat izni verilebilir mi?

Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesine göre, refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunda; refakati gerektiren tıbbi sebepler, refakat edilmediği takdirde hayati tehlike bulunup bulunmadığı, sürekli ve yakın bakım gerekip gerekmediği, üç ayı geçmeyecek şekilde refakat süresi ve varsa refakatçinin sahip olması gereken özel niteliklerin yer alması gerekmekte olup, bakmakla yükümlü olduğu çocuğunun engelli sağlık kurulu raporuna istinaden refakat izni verilmesi mümkün değildir. Şayet engellinin durumu Yönetmelikteki bütün şartlara uygunsu bu durumda refakat izni verilebilir.

11- Devlet memuruna refakat izni verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunun, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ile sözleşmeli olmayan sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarından alınması halinde söz konusu sağlık kurulu raporunun SGK ile sözleşmeli olan sağlık hizmeti sunucuları tarafından onaylanması gerekir mi?

Refakat sebebiyle izin verilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunun SGK ile sözleşmeli olmayan özel bir sağlık hizmeti sunucusundan alınması halinde söz konusu sağlık kurulu raporunun SGK ile sözleşmesi olan sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurulları tarafından onaylanması gerektiğine ilişkin adı geçen Yönetmelikte açık bir hüküm bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, hastalık raporlarının verilmesi ve geçerli sayılmasıdaki usullere paralel olarak refakat izniverilmesine esas teşkil edecek sağlık kurulu raporunun SGK ile sözleşmeli olmayan özel sağlık hizmeti sunucusundan alınması halinde söz konusu raporun SGK ile sözleşmeli sağlık hizmeti sunucusunun sağlık kurulunca onaylandığı takdirde geçerli olacağı değerlendirilmektedir.

12- Babasının hastalığı nedeniyle 6 ay süreyle refakat izni kullanan personele, babasının eski hastalıklarının yanına yeni bazı hastalıkların eklenmiş olan yeni sağlık kurulu raporuna dayanarak tekrardan 3 ay süreyle refakat izni verilebilir mi?

Devlet memuruna aynı kişi ve aynı vakaya dayalı olarak toplamda en fazla 6 ay süreyle refakat izni verilebileceği ve bunun üstüne yeni bir refakat izninin kullanılabilmesi için ya kişinin değişmesi ya da aynı kişiyle ilgili olarak öncekinden tamamen bağımsız yeni bir hastalığın veya vakanın ortaya çıkması gerekmektedir.

Bu nedenle, ilgilinin babasına ilişkin olarak alınan ikinci sağlık kurulu raporunda her ne kadar yeni birtakım hastalıklar yer almış olsa da ilk refakat izninin alınmasına dayanak olan hastalığın devam ettiği görüldüğünden bu rapora dayalı olarak ikinci defa refakat izninin kullanılması mümkün değildir.

13- Bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile bakmakla yükümlü olmadığı eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde bahsi geçen kişilere refakat eden devlet memuruna izin verilebilir mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda bakmakla yükümlü olduğu eşi, çocukları, anne ve babasının hastalıkları sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde bahsi geçen kişilere refakat eden devlet memuruna ne şekilde izin verileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Ancak, bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile bakmakla yükümlü olmadığı eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde bahsi geçen kişilere refakat eden devlet memuruna izin verilmesi hususunda gerekli kolaylığın sağlanması gerekmekte olup, bu iznin suistimal edilmesinin önüne geçilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarca bahsi geçen duruma ilişkin belge istenebilmektedir.

Yine, bakmakla yükümlü olduğu kişiler ile bakmakla yükümlü olmadığı eşi, çocukları, anne ve babasının hastalanması sebebiyle sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat ederek söz konusu kurum ve kuruluşlarca muayene edilmesi sırasında ya da muayene sonrası tetkik ve tahlillerde geçirdiği sürelerde söz konusu kişilere refakat etmesi amacıyla devlet memuruna verilen iznin personelin yıllık izninden veya mazeret izninden düşülmesi mümkün değildir.